

**Ocena osiągnięć naukowo-badawczych oraz dorobku dydaktycznego i organizacyjnego
dr Bartłomieja Biskupa ze szczególnym uwzględnieniem dorobku stanowiącego
osiągnięcie naukowe w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i
administracji.**

Doktor Bartłomiej Biskup jest absolwentem politologii na Uniwersytecie Warszawskim, na którym następnie w roku 2007 uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce na podstawie rozprawy pt. „Ewolucja strategii wyborczych w kampaniach parlamentarnych w Polsce w latach 1991-2001”, napisanej pod opieką naukową dr hab. prof. UW Grażyny Ulickiej. Od roku 2007 jest zatrudniony w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, początkowo, jako asystent, następnie, jako adiunkt, a od 2018 jako starszy wykładowca.

1. Ocena osiągnięcia naukowego

Przedmiotem postępowania awansowego jest cykl 11 publikacji, pt. „Podmioty profesjonalizacji komunikowania politycznego w Polsce”, który tworzą: 1 monografia autorska, 8 artykułów w czasopismach naukowych i pracach zbiorowych, 2 współredakcje czasopisma naukowego i pracy zbiorowej.

1. Monografia autorska: B. Biskup, *Pozycja i rola rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku w dobie profesjonalizacji komunikowania politycznego*, Wydawnictwo Elipsa, Warszawa 2019, ss.185.

2. Rozdziały w pracach zbiorowych:

- B. Biskup, K. Scholl-Mazurek, *Instytucjonalno-prawne podstawy doradztwa politycznego oraz lobbingu w polsko-niemieckim porównaniu*, [w:] A. Kopka, D. Piontek, M. Minkenberg (red), *Doradztwo polityczne i lobbing w parlamentarnym procesie decyzyjnym. Polska i Niemcy w perspektywie porównawczej*, Wydawnictwo ToC, Nowy Targ 2018, ss. 161-202.

- B. Biskup, K. Scholl-Mazurek, *Doradztwo merytoryczne (policy advice) i doradztwo strategiczne (political consulting) w procesach doradztwa politycznego w Polsce i Niemczech w ocenie parlamentarzystów. Analiza porównawcza*, [w:] A. Kopka,

D. Piontek, M. Minkenberg (red.), Doradztwo polityczne i lobbying w parlamentarnym procesie decyzyjnym. Polska i Niemcy w perspektywie porównawczej, Wydawnictwo ToC, Nowy Targ 2018, ss. 203-232.

- B. Biskup, Mityczny marketing polityczny. Pomiędzy profesjonalizacją a władzą, [w:] B. Biskup, M. Fojutowski (red.), Mit marketingu. Marketing mitu, Collegium Da Vinci, Poznań 2015, ss.187-196.

- B. Biskup, Doradca polityczny. Skuteczny komunikator czy hochsztapler? [w:] A. Kasińska-Metryka, R. Wiszniewski (red.), Kryzys marketingu politycznego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013, ss. 150-162.

- B. Biskup, Rozwój doradztwa politycznego w Polsce, [w:] K. Churska-Nowak, S. Drobczyński (red.), Profesjonalizacja i mediatyzacja kampanii wyborczych, Wydawnictwo WSNHiD, Poznań 2010, ss. 91-106.

3. Artykuły w czasopismach naukowych:

- B. Biskup, Prowadzenie kampanii permanentnej w Polsce. Uwagi na temat zjawiska i wykorzystywanych narzędzi, „Studia Politologiczne” vol. 24, ss.132-148.

- B. Biskup, Models of political consulting in Poland 1989-2009 in a comparative perspective, „Central European Journal of Communication”, vol. 4, No 2 (7), ss.227-240.

- B. Biskup, Strategie w kampanii wyborczej - rodzaje, znaczenie, zastosowanie, „Studia Politologiczne”, vol. 16, ss.46-62.

4. Redakcje książek i czasopism:

- B. Biskup, M. Fojutowski (red.). Mit marketingu. Marketing mitu, Collegium Da Vinci, Poznań 2015, ss. 243.

- B. Biskup, O. Annusewicz (red.), Political Communications On The Internet, e-politicon, Political Science Quarterly of The Center for Political Analysis of The University of Warsaw, issue IX, Spring 2014, ss. 320.

Analizując zaprezentowany cykl publikacji przed recenzentem staje kilka pytań. Po pierwsze czy spełnia on wymóg pozwalający uznać zaprezentowane publikacje za cykl. Odpowiadając na nie, muszę stwierdzić, że zaprezentowana koncepcja cyklu nie w pełni mnie przekonuje, ze względu na jej tytuł i zawartość, choć oczywiście wybory dokonane przez habilitanta są suwerenne i nie dyskwalifikują przyjętego przez niego rozwiązania. Po pierwsze nie jestem przekonany, czy tytuł „Podmioty profesjonalizacji komunikowania politycznego” w pełni oddaje intencje habilitanta. Takie brzmienie sugeruje raczej, że mowa o podmiotach profesjonalizujących komunikowane polityczne. Biorąc natomiast pod uwagę, że autor

skoncentrował się na jednym z wierzchołków trójkąta (aktorach politycznych), może należałoby cykl zatytułować „Profesjonalizacja komunikowania aktorów politycznych”.

Nie jestem, też przekonany, co do koncepcji umieszczenia w cyklu prac, w których habilitant był redaktorem, szczególnie w tedy, kiedy była to tylko rola redaktora. Tego typu dzieła, mają ze swej natury charakter wielowątkowy, a merytoryczna zawartość zamieszczonych w nich tekstów jest bardzo różna. Zawierają one prace innych autorów, zatem pojawia się nierozstrzygalny problem na ile treść ich artykułów czy rozdziałów jest efektem zabiegów redaktora, a na ile, suwerennych wyborów samych autorów. Nie inaczej jest w przypadku tomów, zgłoszonych do przedstawionego cyklu. W pierwszym przypadku (tom „Political Communications On The Internet”, wydany, jako numer periodyku e-politicon), habilitant był tylko redaktorem, a tom obejmuje również artykuły, które nie mieszczą się w formule merytorycznej cyklu.

W drugim natomiast przypadku (tom „Mit marketingu. Marketing mitu”) dr Bartłomiej Biskup był, co prawda zarówno redaktorem, jak i autorem jednego z tekstów. Jednak nie będę krył, że jest to moim zdaniem najslabszy tekst w cyklu, w najmniejszym stopniu oparty o badania własne habilitanta i z perspektywy autorskiej koncepcji mający raczej charakter przyczynkarski. W tym szczególnym przypadku, odbiór zredagowanego przez dr Bartłomieja Biskupa tomu, jako elementu cyklu habilitacyjnego, jest również o tyle złożony, że jest on w znacznej mierze hołdem złożonym tragicznie zmarłej, cenionej poznańskiej badaczce rytuałów politycznych dr Karolinie Churskiej-Nowak, a teksty jej autorstwa stanowią 60% objętości książki.

Drugie pytanie dotyczy tego, czy przedstawione osiągnięcie naukowe merytorycznie odpowiada właściwej dyscyplinie naukowej. W tym wypadku mogę jednoznacznie odpowiedzieć, że merytoryczny charakter przedstawionego cyklu mieści się w obszarze nauk o polityce i administracji. Pozwolę sobie zresztą w tym kontekście na dwie istotne refleksje. Po pierwsze mimo faktu, że habilitant osadza swoje rozważania w kontekście pojęcia „komunikowane polityczne”, to nie mam żadnych wątpliwości, że nie mamy do czynienia z pracą lokującą się na pograniczu dyscyplin, a wręcz przeciwnie, że mamy do czynienia z „czystą” politologią, być może tzw. „miękką”, ale jednak politologią. Po drugie w kontekście wprowadzenia nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych, cykl publikacji dr Bartłomieja Biskupa, a szczególnie monografia „Pozycja i rola rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku w dobie profesjonalizacji komunikowania politycznego” pokazują, że poszerzenie naszego, politologicznego pola badawczego o administrację, nie jest w gruncie rzeczy niczym nowym, ponieważ od zawsze politolodzy w różnych kontekstach administracją

się zajmowali, a praca dr Bartłomieja Biskupa, jest tego kolejnym przykładem, bowiem zbadani przez niego rzecznicy są także funkcjonariuszami administracji publicznej.

Natomiast w kontekście dokonanych przez autora wyborów koncepcyjnych, mogę sformułować jedną uwagę krytyczną. W zaprezentowanym cyklu habilitant koncentruje się na trzech grupach podmiotów komunikowania politycznego w kontekście jego profesjonalizacji: rzecznikach prasowych rządów, doradcach politycznych i politykach. Jednak z merytorycznego punktu widzenia taka triada budzi pewną wątpliwość w kontekście słów zamieszczonych na pierwszej stronie autoreferatu, gdzie habilitant pisze „Celem naukowym ww. cyklu publikacji jest analiza i synteza procesów profesjonalizacji podmiotów komunikowania politycznego w Polsce. Problematyka badawcza dotyczy jednego z elementów „trójkąta” komunikowania politycznego, czyli podmiotów związanych ze sprawowaniem władzy politycznej. Pozostałe elementy tego trójkąta to jest media i obywatele zostały ujęte w moich badaniach jedynie, jako punkty referencyjne.” W kontekście tego twierdzenia, należy odpowiedzieć na pytanie, czy doradcy są podmiotem związanym ze sprawowaniem władzy politycznej. Zresztą samo sformułowanie „związani ze sprawowaniem władzy” jest bardzo nieostre. Czy władzę autor rozumie, jako zdolność kreacji polityk realizowanych przez państwo? Jeśli tak, to czy taka definicja obejmuje np. liderów politycznych formacji, które nigdy nie tworzyły zaplecza parlamentarnego gabinetu, a którzy mogą przecież korzystać z usług doradców.

Pytanie trzecie dotyczy teoretycznego i metodologicznego wymiaru przedstawionego osiągnięcia. Na ile ukazują one autora, jako badacza zdolnego do samodzielnej pracy naukowej i gotowego do podjęcia roli przyszłego promotora rozpraw doktorskich.

W tym kontekście na wstępie muszę stwierdzić, że dokonane przez habilitanta wybory metodologiczne są akceptowalne i zrozumiałe, a zastosowane metody, m.in. jakościowe, realizowane techniką indywidualnych wywiadów pogłębionych, analiza danych zastanych typu „desk research”, metoda analizy modelowej oraz metoda typologiczna, które zostały uzupełnione o metodę porównawczą zasługują na akceptację. Warto zatem podkreślić, że w wypadku dr Bartłomieja Biskupa, nie mamy do czynienia tylko z deklarowanym wyborem metod i technik, ale z ich świadomym wyborem i implementacją.

Podobnie oceniam, fakt zastosowania w monografii „Pozycja i rola rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku w dobie profesjonalizacji komunikowania politycznego” ujęcia strukturalno-funkcjonalnego, choć z pewnością, nie był to jedyny możliwy wybór. Z drugiej jednak strony można autorowi wytknąć, że o ile w jego rozważaniach dotyczących rzeczników i doradców dominuje podejście podmiotowe, o tyle w pozostałych tekstach

tworzących cykl, które jak rozumiem koncentrują się na politykach mamy raczej do czynienia z perspektywą instrumentalną.

W kontekście powyższych uwag, należy podkreślić empiryczny wymiar przedstawionych publikacji, dotyczący doradztwa politycznego, a przede wszystkim rzeczników prasowych rządu, w przypadku, których mamy do czynienia z pierwszymi tego typu badaniami w Polsce. Warto także podkreślić, że publikacje tworzące cykl cechuje klarowny i zrozumiały język, konsekwentna operacjonalizacja pojęć, treściwe podsumowania i wnioski zakorzenione w problemie badawczym. W przypadku tekstów poświęconych doradztwu politycznemu, nieco może razić fakt występujących powtórzeń, lecz jednocześnie zauważalne są zabiegi autora, aby w każdym kolejnym tekście poświęconym temu problemowi znajdowały się nowe wątki i ustalenia. Oczywiście fakt, że rzecznikom autor poświęca monografię, a doradcom 5 artykułów i rozdziałów rodzi pewną asymetrię, lecz jest ona akceptowalna, choć jednocześnie rodzi u autora pewną refleksję, znajdującą się poniżej. Powracając bowiem do zakresu podmiotowego badań przeprowadzonych przez habilitanta, należy zauważyć, że przywołany przez niego katalog podmiotów będących obiektem jego poznawczego zainteresowania, rodzi także wątpliwości natury metodologicznej. Jest tak moim zdaniem, ponieważ charakter publikacji tworzących będący przedmiotem oceny cykl, ich odmienność zawierająca się w zastosowaniu różnych metod i technik badawczych oraz zdecydowanie różna szczegółowość przeprowadzonych procedur badawczych, czyni moim zdaniem porównywalność osiągniętych wyników nieco problematyczną, ponownie stawiając pod znakiem zapytania merytoryczną spójność cyklu.

Nie będę zresztą krył, że moim zdaniem z większym pożytkiem dla habilitanta i nauki, byłoby rozwinięcie przez niego monografii poświęconej rzecznikom. W takim wypadku należałoby dodać rozważania poświęcone tej funkcji w świecie, ukazać jej zróżnicowanie, być może także historię. Następnie ukazać problem profesjonalizacji komunikowania politycznego w kontekście kategorii komunikowania publicznego i rządowego oraz uzupełnić taki teoretyczny wstęp obecną treścią wspomnianej monografii. Mielibyśmy w tedy do czynienia z pełnowymiarową, interesującą monografią, a pozostałe części cyklu stałyby się przedmiotem oceny dorobku, niestanowiącego część osiągnięcia naukowego. Jak jednak rozumiem, różne względy pozamerytoryczne uniemożliwiły realizację takiego zamiaru.

Z pewnością z mojego „żału” za utraconą szansą na powstanie dzieła opartego o przedstawiony wyżej pomysł rodzą się także poniższe uwagi dotyczące pewnych braków w bibliografii. Rozumiem, że w wybranej przez siebie koncepcji autor chciał skoncentrować się na empirycznym aspekcie badań nad funkcjonowaniem rzeczników prasowych Rady

Ministrów, jednak uważam, że pracy nie zaszkodziłaby próba szerszenia spojrzenia na badaną grupę. Na przykład poprzez odwołanie się do pracy zbiorowej pod redakcją K. Gajdki i Z. Widery „Rzecznictwo prasowe”, czy jakkolwiek by to małowartościowo nie zabrzmiało do artykułu autora tej recenzji poświęconego planowaniu strategii komunikacyjnej partii politycznej, gdzie znajduje się obszerny wątek poświęcony właśnie rzecznikom rządu. Natomiast walor empiryczny wspomnianej monografii, zostałby znacząco wzmocniony, gdyby habilitant sięgnął nie tylko po artykuł Marcina Anaszewicza dotyczący roli nowych technologii w komunikowaniu rządowym, zamieszczony w „Studiach Politologicznych”, ale po całą rozprawę doktorską „Komunikowanie rządowe w Polsce w latach 2010-2013”, napisaną przez tegoż autora i obronioną przed radą macierzystego wydziału habilitanta w 2014 roku.

Powracając do dylematów metodologicznych, należy zauważyć, że konsekwencją wyboru przez habilitanta jednotematycznego cyklu publikacji była na przykład konieczność zbudowania dwupoziomowego katalogu pytań badawczych, który zawiera z jednej strony pytania badawcze, na które dr Bartłomiej Biskup zamierzał odpowiedzieć w perspektywie cyklu i pytań szczegółowych, które byłyby przedmiotem eksplanacyjnych zabiegów autora w poszczególnych jego częściach. Istotnym wyzwaniem związanym z takim rozwiązaniem jest zbudowanie odpowiedniej relacji pomiędzy pytaniami sformułowanymi na obu poziomach. Szczególnie w sytuacji, kiedy powstawanie kolejnych części cyklu dzieliło kilka lat. Oceniając z tej perspektywy osiągnięcie habilitanta można uznać, że rozwiązał on ten problem w sposób satysfakcjonujący w odniesieniu do monografii poświęconej rzecznikom prasowym, natomiast w sposób zadowalający w przypadku pozostałych części cyklu.

Pewne wątpliwości może budzić natomiast sposób sformułowania zawartych w monografii „Pozycja i rola rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku w dobie profesjonalizacji komunikowania politycznego” hipotez badawczych. Zdaniem recenzenta hipotezy 2, 3 i 4 są raczej tezami, natomiast hipoteza 1 i 5 zostały sformułowane w sposób akceptowalny, choć jednocześnie zawierają sformułowania o względnie nieostrym brzmieniu. Omawiając jednak ten wątek warto zauważyć, że dla habilitanta sformułowane przez niego hipotezy nie miały tylko symbolicznego znaczenia, lecz, że proces badawczy służył ich realnej weryfikacji, czego konsekwencją było całkowite potwierdzenie tylko jednej z nich, częściowo dwóch kolejnych i odrzucenie dwóch pozostałych.

Odpowiadając na czwarte, ostatnie pytanie recenzent powinien stwierdzić, czy zaprezentowane osiągnięcie jest oryginalne i stanowi znaczny wkład habilitanta w rozwój dyscypliny. W tym miejscu, pamiętając o wszystkich wcześniejszych uwagach krytycznych,

stwierdzam, że poczynione przez habilitanta ustalenia i wnioski uzasadniają danie odpowiedzi pozytywnej na zadane wyżej pytanie. Niewątpliwie bardzo cennym walorem monografii poświęconej pozycji rzeczników prasowych rządu jest sformułowanie ich typologii. Zaprezentowana przez habilitanta typologia jest oryginalna, interesująca, uwzględnia wiele aspektów ich pracy, relacji z otoczeniem, osobowość, formalną pozycję, a sposób jej prezentacji w opracowaniu, oparty o czytelne tabele i schematy jest satysfakcjonujący. Można nawet nieco ironicznie zauważyć, że rodzi on u czytelnika chęć zobaczenia jeszcze większej liczby danych i wniosków. Niewątpliwie, każdy badacz, który w przyszłości będzie podejmował temat komunikacji rządowej nie będzie mógł tego uczynić bez odwołania się do wspomnianej pozycji dr Bartłomieja Biskupa. Niejako przy okazji, autor tej recenzji z pewną satysfakcją stwierdził, że część ustaleń habilitanta pokrywa się z jego własnymi zamieszczonymi w tekście poświęconym rzecznikom prasowym regionalnych struktur partyjnych opublikowanym w 2006 roku we „Wrocławskich Studiach Politologicznych”.

Drugim istotnym wkładem autora do nauki jest opracowanie modeli doradztwa politycznego w Polsce. Poprzez konfrontację teoretycznych ustaleń dokonanych na gruncie skonsolidowanych demokracji, w których funkcjonuje rozwinięty rynek polityczny wraz z oferującymi na nich swoje usługi doradcami i polskich doświadczeń z lat 1990-2013, które autor podzielił na trzy okresy, różnicując je stopniem zaawansowania w sięganiu po coraz bardziej wyrafinowane instrumenty marketingu politycznego habilitant zbudował autorską typologię polskich doradców politycznych. W wymiarze poznawczym ulokował ją w modelu młodych demokracji, dostrzegając jednak spowolnienie, czy wręcz powstrzymanie procesu ewolucji polskiego rynku doradztwa politycznego w kierunku modelu amerykańskiego. Jest to konkluzja ciekawa o tyle, że stoi w pewnej sprzeczności z dostrzegalną amerykańską polskimi kampaniami, która tym samym w świetle ustaleń dr Bartłomieja Biskupa wydaje się bardziej zabiegiem imitacyjnym, niż realną zmianą wzorców organizowania i „ramowania” wyborczej rywalizacji.

Reasumując, uznaję, że przedstawione osiągnięcie naukowe – jednotematyczny cykl publikacji „Podmioty profesjonalizacji komunikowania politycznego w Polsce” stanowi podstawę do wystąpienia z wnioskiem o nadanie dr Bartłomiejowi Biskupowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

2. Ocena aktywności naukowej

Pozostały dorobek habilitanta tworzy łącznie 7 publikacji, w tym 3 artykuły w czasopiśmie naukowych (1 współautorski) i 4 rozdziały w pracach zbiorowych (2 współautorskie). Ich tematyka koncentruje się przede wszystkim wokół badań nad:

1. Kulturą polityczną i zachowaniami wyborczymi:

- B. Biskup, Poziom internetowej kultury politycznej Prawa i Sprawiedliwości podczas kampanii parlamentarnej 2011 roku, „Studia Politologiczne”, 2012, vol. 26, s. 109-131;
- B. Biskup, Komunikowanie polityczne w tradycyjnych i internetowych serwisach informacyjnych - analiza przejawów kultury politycznej przed wyborami prezydenckimi w Polsce w 2010 roku. „Studia Politologiczne”, 2010. vol. 21. s. 51 -88;
- B. Biskup, Polacy niegłosujący zawiedzeni zmęczeni, czy niezainteresowani?, [w:] G. Meyer, S. Sulowski, W. Łukowski (red.). Kultura polityczna w Polsce i w Niemczech, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2007, s. 128-145 (tłum: B. Biskup, Die polnischen Nichtwähler - enttäuscht, müde oder gleichgültig? [w:] G. Meyer, S. Sulowski, W. Łukowski (bearb.), Brennpunkte der politischen Kultur in Polen und Deutschland, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2007, s. 135-155.).

2. Mediatyzacją polityki oraz relacjami polityki i mediów:

- B. Biskup, S. Ossowski, Porównanie relacjonowania kampanii wyborczej w regionalnych wydaniach Gazety Wyborczej i Polska The Times - analiza porównawcza relacjonowania kampanii w wybranych regionach [w:] A. Hess, M. Mazur (red.), Wybory samorządowe w mediach regionalnych. Dzienniki regionalne i telewizyjne audycje wyborcze jako platformy komunikacji politycznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2012, s. 83-101.
- B. Biskup, S. Drobczyński, S. Ossowski, Komitety wyborcze w nieodpłatnych regionalnych audycjach telewizyjnych - założenia i podstawowe wyniki badań, [w:] A. Hess, M. Mazur (red.). Wybory samorządowe w mediach regionalnych. Dzienniki regionalne i telewizyjne audycje wyborcze jako platformy komunikacji politycznej, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2012, s. 103-121.
- B. Biskup, K. Churska-Nowak, S. Drobczyński, A. Hess, M. Kolczyński, M. Mazur, D. Piontek, S. Ossowski, Relacjonowanie wyborów samorządowych w prasie regionalnej w 2010 roku. Komunikat z badań, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”, 2012. nr 3, s. 233-247.

Poza głównym nurtem zainteresowań badawczych habilitanta znajduje się tekst:

- B. Biskup. Postrzeganie odnawialnych źródeł energii przez Polaków, [w:] K. M. Książopolski, K. Pronińska, A. Sulowska (red), Odnawialne źródła energii w Polsce.

Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji. Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2013, s. 150-162.

Oceniając zaprezentowane przez habilitanta publikacje niewchodzące w skład cyklu zgłoszonego, jako osiągnięcie naukowe, należy podkreślić ich wysoki poziom merytoryczny. Autor we wstępie dokonuje operacjonalizacji stosowanych pojęć, buduje kontekst teoretyczny. Przedstawione artykuły i rozdziały są bardzo często oparte o dokonaną przez autora analizę ilościową i jakościową oraz zakończone treściwymi i osadzonymi w badanym problemie wnioskami. Jedynym tekstem „wyłamującym” się z tego schematu, jest rozdział „Polacy niegłoszący zawiedzeni zmęczeni, czy niezainteresowani?”, umieszczony w zbiorze „Kultura polityczna w Polsce i w Niemczech”. Jest to jednak mające przeglądowy charakter, solidnie udokumentowane i rzetelnie napisane studium poświęcone zachowaniom wyborczym Polaków. Jak sądzę, bardziej informacyjny i sprawozdawczy charakter tego tekstu, był wynikiem formuły całego tomu, przeznaczonego także dla czytelnika niemieckiego.

Wart podkreślenia jest także fakt, że habilitant publikował swoje artykuły w wysoko punktowanych, ogólnopolskich czasopismach oraz w pracach zbiorowych redagowanych przez znanych polskich i zagranicznych badaczy. Zresztą teksty umieszczone w zbiorze „Wybory samorządowe w mediach regionalnych. Dzienniki regionalne i telewizyjne audycje wyborcze jako platformy komunikacji politycznej”, wydanym pod redakcją A. Hess z UJ i M. Mazura z UŚ, pokazują, że habilitant potrafi funkcjonować w większych zespołach naukowych złożonych z badaczy z różnych ośrodków akademickich. Dlatego też mogę uznać, że w wymiarze jakościowym dorobek ten zasługuje na pochwałę, jednak w wymiarze ilościowym, mieści się on moim zdaniem poniżej dopuszczalnego minimum. Podsumowując wątek poświęcony publikacjom habilitanta, należy zauważyć, że liczba cytowań jego publikacji według wg Google Scholar to 0,29, natomiast Indeks Hirscha według tego samego źródła wynosi 3.

Oceniając udział habilitanta w konferencjach naukowych, stwierdzam, że brał on udział w 19 konferencjach, w tym 5 międzynarodowych. Warto podkreślić, że były to między innymi Kongres International Communication Association, dwa Kongresy Politologii i Kongres PTKS. Pozostałe konferencje, w których brał udział były organizowane między innymi przez: Uniwersytet Viadrina, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński. Był również organizatorem trzech konferencji, których gospodarzem był Uniwersytet Warszawski: międzynarodowej konferencji „Political Communication in the Era of New Technologies”; konferencji „Strategie i mechanizmy marketingu politycznego” i „Dylematy

polskiej transformacji - Konferencja Jubileuszowa 40-lecia Instytutu Nauk Politycznych". Biorąc pod uwagę okres zatrudnienia dr Bartłomieja Biskupa można uznać, że prezentuje on na tym polu średnią aktywność, natomiast wart podkreślenia jest fakt uczestnictwa habilitanta w konferencjach organizowanych przez wiodące ośrodki naukowe w Polsce. Tym samym miał on możliwość skonfrontowania swoich ustaleń badawczych z politologami z innych ośrodków naukowych w Polsce.

Kolejnym kryterium będącym przedmiotem oceny jest uczestnictwo habilitanta w realizacji międzynarodowych i krajowych projektów badawczych. Jako wykonawca brał on udział w realizacji następujących projektów badawczych, finansowanych ze środków pozauczelnianych :

- Wiedza to władza: granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym, realizowanym w latach 2015-2018, projekt finansowany był ze środków Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki, Ministerstwo Nauki i Kultury Landu Brandenburgii oraz przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, projekt realizowany we współpracy z Uniwersytetem Viadrina i Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu;

- Formy i treść ekspresji kultury politycznej Polaków w Internecie w kampaniach wyborczych 2010-2011 realizowany w latach 2010-2011, grant finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, kierownik projektu: prof. dr hab. Jan Garlicki;

- Utworzenie spójnej antyterrorystycznej strategii informacyjnej, projekt rozwojowy nr OR00004007 finansowany w ramach projektu rozwojowego pt. Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu w warunkach bezpiecznego, przyspieszonego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego z funduszy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację projektów badawczo-rozwojowych z obszaru "Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa", projekt realizowany w latach 2009-2011, kierownik prof. dr hab. Ewa Stasiak-Jazukiewicz;

- Kwalifikacja Jakości w Uniwersytecie projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w latach 2013-2014 przez Instytut Homo Homini na rzecz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

- European Parliamentary elections 2014 study, projekt międzynarodowy obejmujący 24 kraje realizowany w 2014 roku, kierownik projektu prof. Jens Tenscher.

Ponadto był także wykonawcą w trakcie realizacji projektów finansowanych ze środków uczelni:

- Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w wybranych urządach administracji państwowej dobre praktyki, projekt badań statutowych realizowany w 2018 roku kierownik: dr hab. Grażyna Spytek-Bandurska, nr 501-DI21-64-1 86200-42.

- Instrumenty finansowe wsparcia telepracy sposobem na przeciwdziałanie bezrobociu osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka, projekt badań statutowych realizowany w 2017 roku kierownik: dr hab. Grażyna Spytek-Bandurska, nr 501-DI21-64-180800-41.

Konkludując, należy uznać, że aktywność habilitanta w realizacji projektów badawczych zasługuje na ocenę pozytywną. Co prawda, nie kierował on realizacją żadnego z nich, ale jako wykonawca uczestniczył w realizacji 2 projektów międzynarodowych, 3 krajowych oraz 2 projektów finansowanych ze środków macierzystej uczelni. Warto podkreślić jest także fakt, że zdecydowana większość tych projektów merytorycznie osadzona była w obszarach badawczych, odpowiadających głównym polom naukowym zainteresowań habilitanta. Z tej perspektywy, ta część dorobku dr Bartłomieja Biskupa zasługuje na stosunkowo wysoką ocenę.

3. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego habilitanta ukazuje nam obraz aktywnego dydaktyka i pracownika zaangażowanego w wiele wymiarów działalności organizacyjnej macierzystej jednostki. W wymiarze dydaktycznym należy podkreślić fakt prowadzenia przez dr Bartłomieja Biskupa wielu przedmiotów, co ważne osadzonych merytorycznie w obszarach, w których habilitant prowadził badania, między innymi: Marketing Polityczny, Kampanie wyborcze, Komunikowanie społeczne, Praktyczne aspekty kreowania wizerunku publicznego, Kreowanie wizerunku. Mechanizmy promocji polityków. Metody reklamy i promocji, Zarządzanie i komunikowanie społeczne, Współpraca z mediami. Media relations. Komunikowanie polityczne w sytuacji kryzysu, Public Relations w sytuacjach kryzysowych. Ponadto habilitant przygotował autorskie programy i prowadził zajęcia z następujących przedmiotów realizowanych na studiach w Instytucie Nauk Politycznych UW: Doradztwo polityczne, Public Relations, Praktyczne aspekty kreowania wizerunku publicznego.

Dr Bartłomiej Biskup wypromował także 6 magistrów i 49 licencjuszy, był ponadto recenzentem 38 prac magisterskich i licencjackich. Pełni również funkcję promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich:

- mgr Tomasz Matyni, „Wartości polityczne w strategiach komunikacyjnych polskich partii politycznych po 2005 roku”;
- mgr Pawła Krasowskiego, „Wymiary profesjonalizacji polskich kampanii wyborczych w Polsce w latach 2011-2015”.

W latach 2009-2015 był Pełnomocnikiem Instytutu Nauk Politycznych ds. Promocji, a następnie w latach 2015-2017 Pełnomocnikiem Instytutu Nauk Politycznych ds. Kontaktów z Przedsiębiorcami. Pełnił również funkcje opiekuna dwóch kół naukowych „Let's be communicative" i Marketingowego Koła Naukowego Studentów INP.

Od 2019 roku jest redaktorem tematycznym Kwartalnika Naukowego OAP UW „e-Politikon", a jako recenzent współpracował z redakcjami „Zeszytów Prasoznawczych”, "Central European Journal of Communication", Kwartalnikiem Naukowym OAP UW „e-Politikon”.

Słabą stroną przedstawionego dorobku jest brak w nim staży w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich. Habilitant jest członkiem Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej i European Consortium for Political Research. W latach 2008-2012 był członkiem International Communication Association. Jako ekspert współpracował między innymi, z: Biurem Analiz Sejmowych, Instytutem Jagiellońskim, Fundacją e-państwo, Ośrodkiem Analiz Politologicznych UW, Klubem Parlamentarnym PiS, Zarząd Regionu Mazowieckiego Platformy Obywatelskiej. Był ponadto członkiem Rady Konsultacyjnej Komendanta Głównego Policji oraz Rady Naukowej Instytutu Aktywności Społecznej, oraz obserwatorem wyborów prezydenckich w Federacji Rosyjskiej w 2012 roku.

Oceniając całościowo ten aspekt aktywności habilitanta, należy uznać, że wypełnia on wymogi stawiane kandydatom do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Jego mocnymi stronami są dydaktyka, bardzo mocno powiązana z polami aktywności naukowej, włącznie z tworzeniem autorskich przedmiotów bazujących na wiedzy i doświadczeniu uzyskanym w trakcie badań. Zaangażowanie w wiele obszarów działalności organizacyjnej macierzystej jednostki, współpraca, jako recenzent z wysoko ocenianymi czasopismami naukowymi, a przede wszystkim działalność ekspercka, w ramach, której dr Bartłomiej Biskup współpracował z różnymi instytucjami, takimi jak think tanki, ośrodki badawcze, instytucje publiczne, partie polityczne. Słabym punktem jest brak jakiegokolwiek aktywności habilitanta w obszarze naukowej i dydaktycznej wymiany międzynarodowej.

Podsumowując dorobek habilitanta omówiony w punkcie trzecim, można uznać, że w analizowanym wymiarze aktywność naukowa habilitanta (publikacje, udział w konferencjach i realizacji projektów badawczych) uwzględniając jej charakter ilościowy i jakościowy

pozwała wystawić umiarkowanie pozytywną ocenę dr Bartłomiejowi Biskupowi. Wynika to z faktu, że o ile jego dorobek dotyczący aktywności konferencyjnej i udziału w realizacji projektów badawczych zasługuje na ocenę pozytywną, o tyle pozostały poza osiągnięciem naukowym dorobek publikacyjny habilitanta, broni się jedynie w wymiarze jakościowym, ale nie ilościowym.

Konkludując, na podstawie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku wraz z późniejszymi zmianami i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego uznaję przedstawione osiągnięcie naukowe i pozostały dorobek naukowy, dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny za spełniający wymogi uzasadniające złożenie wniosku o nadanie dr Bartłomiejowi Biskupowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

